

Sygn. akt III AUa 587/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 października 2014 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Stanisława Kubica
Sędziowie:	SSA Ireneusz Lejczak (spr.) SSA Grażyna Szyburska-Walczak
Protokolant:	Robert Purchalak

po rozpoznaniu w dniu 2 października 2014 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z wniosku Z. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek apelacji Z. M.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

z dnia 19 lutego 2014 r. sygn. akt V U 1020/13

I. zmienia zaskarżony wyrok i poprzedzającą go decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy Z. M. prawo do emerytury poczynając od dnia 1 czerwca 2013 roku;

II. zasądza od strony pozwanej na rzecz wnioskodawcy kwotę 150 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 lutego 2014 r. Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy oddalił odwołanie wnioskodawcy Z. M. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 28 maja 2013 r.

Powyższe rozstrzygnięcie Sąd Okręgowy oparł na następujących ustaleniach faktycznych:

Z. M., urodzony (...), z zawodu mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych. Na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał 27 lat 10 miesięcy i 9 dni okresów składkowych i nieskładkowych. Nie przystąpił do OFE.

W okresie od 21 lutego 1972 r. do 31 marca 2001 r. wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w J., w okresie od 21 lutego 1972 r. do 30 czerwca 1993 r. na stanowisku mechanika pojazdów samochodowych, a od 1 lipca 1993 r. do 31 marca 2001 r. na stanowisku maszynisty koparki. W dniu przyjęcia do pracy powierzono wnioskodawcy stanowisko pomocnika operatora ładowarki, które zmieniono angażem z 10 stycznia 1973 r. na stanowisko ślusarza samochodowego. Po odbyciu zasadniczej służby wojskowej został ponownie przyjęty do pracy z dniem 10 maja 1976 r. na stanowisku ślusarza samochodowego. Z dniem 1 grudnia 1979 r. przeniesiono go ze stanowiska ślusarza z Działu Remontowego na stanowisko montera maszyn i urządzeń w Brygadzie Budowlanej, następnie został przeniesiony z dniem 2 maja 1980 r. z Brygady Budowlanej do Działu Remontowego.

W okresie od 14 sierpnia 1982 r. do 26 sierpnia 1984 r. był zatrudniony na kontrakcie zagranicznym na budowie eksportowej w Libii. Po powrocie z kontraktu, od 3 grudnia 1984 r. został ponownie przyjęty do pracy na stanowisku monter maszyn i urządzeń w Wydziale Remontowym. Angażem z dnia 22 lipca 1993 r. powierzono wnioskodawcy z dniem 1 lipca 1993 r. stanowisko mechanika-operatora, na którym pracował do końca okresu zatrudnienia. W dniu 17 maja 1979 r. wnioskodawca uzyskał uprawnienia do obsługi ciężkich maszyn budowlanych i drogowych typu koparki jednoznaczyniowe, a 19 grudnia 1997 r. do obsługi spycharek.

Przedsiębiorstwo (...) w J. posiadało kilka warsztatów. W każdym warsztacie pracowało po 5-6 mechaników. Jako mechanik samochodowy wnioskodawca pracował w warsztacie w którym było od 3 do 5 kanałów remontowych i zatrudnionych było około 12 mechaników, a w razie naglącej potrzeby do warsztatu w którym pracował ubezpieczony kierowano mechaników z innych warsztatów. Jego praca polegała na wymianie skrzyni biegów, silników, resorów, smarowaniu hamulców, wymianie oleju. Z. M. w obowiązującym go wymiarze czasu pracy jako mechanik samochodowy częściowo wykonywał prace przy naprawie pojazdów mechanicznych w kanale remontowym, a częściowo poza kanałem.

Na kontrakcie w Libii wnioskodawca pracował jako mechanik sprzętu ciężkiego. Zajmował się naprawą samochodów, koparek, spycharek. Były tam 2,3 kanały tzw. najazdowe – konstrukcja wzniesiona na podłożu w górę na wysokość 1,5 m.

Sąd I instancji, opierając się na ustalonym w sprawie powyższym stanie faktycznym uznał, że odwołanie wnioskodawcy nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy podzielił stanowisko organu rentowego, iż zatrudnienie wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) w J. na stanowisku mechanika pojazdów samochodów i maszynisty koparki nie podlega uwzględnieniu do okresów pracy w warunkach szczególnych. Sąd Okręgowy wskazał, że w okresie od dnia 21 lutego 1972 r. do 30 czerwca 1993 r. wnioskodawca nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasowym pracy mechanika pojazdów samochodów w kanałach remontowych. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku, stale, czyli ciągle, wykonuje pracę w szczególnych warunkach i nie wykonuje w tym czasie żadnych innych czynności nie związanych z zajmowanym stanowiskiem. Zatem w przypadku jednoczesnego wykonywania prac wymienionych w rozporządzeniu z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43), z nie wymienionymi, nawet gdy stosunek tych prac jest nieproporcjonalnie wysoki na rzecz tych pierwszych, przekreśla to możliwość uznania za pracę w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, jako, że nie była wykonywana stale, w pełnym wymiarze czasu pracy.

Wnioskodawca wyjaśnił, że wszystkie prace były wykonywane w kanałach remontowych. Jednak pozostaje to w sprzeczności z zeznaniami świadka P., który zeznał, iż w warsztacie w którym pracował razem z wnioskodawcą było 5 kanałów remontowych i było 12 osób do prac w tych kanałach. Ponadto w razie naglącej potrzeby przesuwano

się mechaników z innych działów do pracy w dziale w którym pracował wnioskodawca. Nieracjonalnym jest aby przy takiej liczbie mechaników wszyscy jednocześnie, stale i pełnym wymiarze czasu pracy, w tym samym czasie wykonywali pracę w 5 czy 3 kanałach remontowych. Świadek B. zeznał, iż raczej pracowało się tylko w kanale, ale czasem wykonywało się prace poza kanałem np. wybijanie resorów. Świadek P. zeznał, iż liczba mechaników była różna, nieraz do jednego samochodu kierowanych było 4 mechaników i każdy zajmował się naprawą innej części samochodu. Jeśli była konieczna naprawa części innych to samochód wjeżdżał na kanał, podnosiło się kabinę i resztę naprawy wykonywało się w kanale. Powyższe oznacza, iż część naprawy była dokonywana poza kanałem. Pozostaje to w spójności z wyjaśnieniami wnioskodawcy, który stwierdził, iż wszyscy pracownicy zatrudnieni w Przedsiębiorstwie wykonywali te same prace. Mechanicy z pozostałych działów częściowo wykonywali prace w kanale, a częściowo poza kanałem. Jeżeli wszystkich pracowników obowiązywały takie same zasady pracy to należy uznać, iż mechanicy w warsztacie w którym pracował wnioskodawca także częściowo wykonywali prace w kanale a częściowo poza kanałem.

W świetle powyższego Sąd Okręgowy uznał, że wnioskodawca nie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, pracy w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych. Z uwagi na fakt, iż pozostały okres pracy w Przedsiębiorstwie (...) w J. na stanowisku maszynisty koparki i na kontrakcie zagranicznym w Libii jest niewystarczający do wymaganego okresu pracy w szczególnych warunkach, wobec czego analiza charakteru tego zatrudnienia jest bezprzedmiotowa. Potencjalne uznanie tego okresu, jako okresu wykonywania przez wnioskodawcę pracy w szczególnym charakterze, i tak nie pozwoli mu na uzyskanie prawa do emerytury.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie wnioskodawcy.

Powyższy wyrok w całości zaskarżył wnioskodawca, zarzucając mu naruszenie art. 233 kpc i art. 244 kpc w związku z art. 32 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2009 Nr 153, poz. 1227 ze zm.) i § 2 oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przez niewyjaśnienie istotnych okoliczności w sprawie. Ponadto podniósł, że świadek K. B. wykonywał te same prace i zostały mu one zaliczone do okresów pracy w szczególnych warunkach. Zarzucił również naruszenie art. 184 i art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przez nieznanie, iż w okresie od dnia 21 lutego 1972 r. do dnia 30 czerwca 1993 r. wykonywał pracę w warunkach szczególnych na stanowisku mechanika pojazdów samochodowych.

Wskazując na powyższe wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i przyznanie mu emerytury, ewentualnie jego uchylenie i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawcy jest uzasadniona.

Sporna kwestia w sprawie sprowadzała się do ustalenia, czy wnioskodawca spełnia warunek 15 lat pracy w warunkach szczególnych, w szczególności czy podczas zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w J. od dnia 21 lutego 1972 r. do dnia 30 czerwca 1993 r. wykonywał pracę w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych, a więc pracę w warunkach szczególnych określoną w wykazie A Dział XIV poz. 16 załącznika do powyższego rozporządzenia.

Sąd I instancji przyjął, że z powodu niewykonywania pracy mechanika pojazdów samochodowych w kanałach remontowych stale i w pełnym wymiarze czasowym nie można zaliczyć mu spornego zatrudnienia do okresów pracy w warunkach szczególnych.

Sąd Apelacyjny nie podzielił stanowiska Sądu Okręgowego. Co prawda Sąd Apelacyjny nie kwestionuje ustaleń Sądu I instancji, co do nazw stanowisk pracy wnioskodawcy w spornym okresie, bowiem one jasno wynikają z dokumentów zawartych w aktach osobowych. Jednak należy podkreślić, że dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj faktycznie wykonywanej pracy. Nie ulega wątpliwości, że stanowiska pracy wynikające z akt osobowych, to jest:

operator ładowarki, ślusarz samochodowy, mechanik sprzętu na budowie eksportowej w Libii, monter maszyn i urządzeń, mechanik – operator, nie zostały wymienione w wykazach określających rodzaje prac, których wykonywanie uprawnia do wcześniejszej emerytury. Wnioskodawca podnosił jednak, iż będąc zatrudnionym na tych stanowiskach w rzeczywistości pracował w warsztacie jako mechanik samochodowy w kanałach remontowych. Natomiast Sąd Okręgowy, powołując się na zeznania świadków, w szczególności na zeznania świadka E. P., stwierdził, że wnioskodawca nie wykonywał pracy mechanika samochodowego w kanałach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W świetle powyższego należało więc rozważyć, czy wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę mechanika samochodowego w kanałach remontowych.

Przede wszystkim należy zauważyć, że wnioskodawca na potwierdzenie swych twierdzeń przedstawił świadectwo pracy, z którego wynika, że będąc zatrudnionym na stanowiskach: mechanika samochodowego i maszynisty koparki, wykonywał pracę w warunkach szczególnych w okresach: od dnia 21 lutego 1972 r. do dnia 30 czerwca 1993 r., jako mechanik pojazdów samochodowych (wykaz A Dział XIV, poz. 16) i od dnia 1 lipca 1993 r. do dnia 31 marca 2001 r., jako maszynista koparki (wykaz A Dział V poz. 3). Niewątpliwie świadectwo to stanowi istotny dowód potwierdzający wykonywanie pracy w warunkach szczególnych. Jednak wobec rozbieżności świadectwa pracy i dokumentów zawartych w aktach osobowych, dla oceny pracy wnioskodawcy, istotne więc były zeznania świadków oraz wnioskodawcy. Sąd Okręgowy wskazał, że z zeznań świadków, w szczególności E. P., wynika, iż wnioskodawca nie pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, jako mechanik w kanałach remontowych. Sąd Apelacyjny nie kwestionuje, że w pewnych okresach zatrudnienia wnioskodawca mógł wykonywać inne prace, tym bardziej, że koresponduje to z dokumentami zawartymi w aktach osobowych. Jednak były to stosunkowo krótkie okresy pracy. Natomiast Sąd Okręgowy pominął istotną okoliczność wynikającą z zeznań świadków oraz wnioskodawcy, że w powyższym zakładzie istniał wyraźny podział pracy zatrudnionych w warsztacie mechaników, to jest była grupa mechaników zajmujących się głównie naprawą oraz grupa mechaników zajmujących się demontażem i montażem części pojazdów w kanałach remontowych. Wnioskodawca, co potwierdzili zgodnie świadkowie, pracował w drugiej grupie, czyli pracował w kanałach remontowych. W tej sytuacji okoliczność, iż część prac (napraw) w warsztacie była wykonywana poza kanałami remontowymi, wbrew ustaleniom Sądu Okręgowego, nie oznacza, iż wnioskodawca nie wykonywał pracy w kanałach remontowych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zeznania świadków i wnioskodawcy w powyższym zakresie Sąd Apelacyjny uznał za wiarygodne, bowiem w sposób zgodny i logiczny przedstawili istnienie podziału czynności i podział ten, z uwagi liczbę zatrudnionych pracowników (mechaników) w warsztacie, był uzasadniony dla sprawnego wykonywania napraw pojazdów samochodowych oraz ciężkiego sprzętu budowlanego.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny uznał, iż wnioskodawca w spornym okresie, z wyłączeniem pracy na budowie eksportowej w Libii oraz krótkich okresów pracy poza kanałami remontowymi, wykonywał pracę mechanika pojazdów w kanałach remontowych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a więc pracę w warunkach szczególnych. Nadto wnioskodawca w okresie od dnia 1 lipca 1993 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. (5 lat i 6 miesięcy) pracował jako operator koparki, czyli wykonywał pracę w warunkach szczególnych określoną w wykazie A dziale V poz. 3. Potwierdzają to jednoznacznie: świadectwo pracy, zeznania świadków oraz akta osobowe wnioskodawcy. Niewątpliwie po uwzględnieniu tego okresu oraz okresu pracy jako mechanika pojazdów w kanałach remontowych, wnioskodawca posiada wymagane 15 lat pracy w warunkach szczególnych i tym samym spełnia wszystkie warunki do nabycia prawa do emerytury.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny w punkcie I wyroku na podstawie art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok i poprzedzając go decyzję organu rentowego z dnia 28 maja 2013 r. w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury, poczynając od dnia 1 czerwca 2013 r., a więc po spełnieniu przez niego warunki wieku (60 lat).

Wnioskodawca jest zatem stroną wygrywającą sprawę i zgodnie z art. 98 kpc przysługuje mu od organu rentowego zwrot kosztów niezbędnych do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, w tym koszty zastępstwa procesowego. Wnioskodawca w postępowaniu apelacyjnym był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika (k.50 – akt sprawy), który wniósł o zasądzenie od organu rentowego kosztów postępowania. Wobec powyższego Sąd Apelacyjny w

punkcie II wyroku w oparciu o art. 98 kpc i § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490 j.t.) zasądził od organu rentowego na rzecz wnioskodawcy kwotę 150,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

R.S.